

PLAN OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNY ŻŁOBEK NR 5 „AKADEMIA PANI SÓWKI” W LUBLINIE

Żłobek nr 5 w Lublinie „Akademia Pani Sówki” realizuje zadania określone zapisami art. 6c ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338, 743 i 858) oraz standardami opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 określonymi rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1882).

Zasadniczym celem działalności Żłobka nr 5 w Lublinie jest zapewnienie dzieciom opieki oraz nauki przez zabawę, a tym samym pomoc rodzicom w godzeniu pracy zawodowej z obowiązkami rodzinnymi i wspieranie ich w wychowaniu dzieci.

Zgodnie z ustawowym założeniem żłobek zapewnia dzieciom opiekę w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych, a tym samym gwarantuje dzieciom bezpieczną i komfortową atmosferę podczas ich pobytu w placówce. Rolą wykwalifikowanej i kompetentnej kadry opiekuńczej jest dbałość o harmonijny rozwój dzieci, zdobywanie przez nie ważnych umiejętności społecznych, prawidłowe funkcjonowanie w grupie, nawiązywanie relacji z innymi dziećmi, pomoc w procesie usamodzielniania się a także, we współpracy z psychologiem, podejmowanie działań zmierzających do pokonywania bądź ograniczania trudności rozwojowych dziecka, gdy takie się pojawiają. Personel opiekuńczy organizuje zajęcia opiekuńczo - wychowawcze i edukacyjne poprzez prowadzenie zabaw z elementami edukacji, uwzględniając etap rozwoju psychomotorycznego dziecka, właściwe do jego wieku i możliwości. Placówka gwarantuje dziecku właściwą opiekę pielęgnacyjną z uwzględnieniem jego indywidualnych potrzeb.

Plan opiekuńczo - wychowawczo - edukacyjny określa działania podejmowane w celu wdrożenia i spełnienia standardów niezbędnych i standardów realizowanych w toku pracy żłobka w trzech obszarach: pracy z dziećmi, pracy personelu oraz współpracy z rodzicami. Celem wdrożenia planu jest zapewnienie dzieciom do lat 3 wysokiej jakości opieki, wychowania i edukacji.

WIZYTÓWKA INSTYTUCJI OPIEKI NAD DZIEĆMI DO LAT 3.

1. Nazwa instytucji: Żłobek nr 5 „Akademia Pani Sówki” w Lublinie

- a) Organ prowadzący: Urząd Miasta Lublin
- b) Nr wpisu do rejestru: 128P

2. Lokalizacja:

- a) Adres: Ul. Sowia 4, 20-323 Lublin
 - b) Godziny pracy: 6.00 – 17.00, od poniedziałku do piątku.
- Żłobek położony jest w pobliżu przystanków komunikacji miejskiej: Łabędzia 02 – 300 metrów, Lotnicza 02 – 350 metrów. W niedalekiej odległości znajduje się skwerek z terenami zielonymi, przedszkole, szkoła.

3. Struktura i zasoby:

- a) Liczba miejsc: 138
- b) Grupy wiekowe: 4:
 - ✓ Grupa I Krasnoludki
 - Grupa II Misiaczki
 - ✓ Grupa III Gumisie
 - ✓ Grupa IV Skrzaty
- c) Dostępność sal specjalistycznych: sala wspomagania rozwoju, sala muzyczna.
- d) Przestrzenie zewnętrzne: ogród, plac zabaw wyposażony w urządzenia zabawowe przeznaczone dla małych dzieci.
- e) Żywnienie: żłobek posiada własną kuchnię, w której przygotowywane są codziennie świeże, smaczne i zdrowe posiłki. Jadłospis układany jest przez dietetyka. Stosujemy, także diety eliminacyjne zgodnie z zaleceniami lekarza.
- f) W żłobku zatrudniony jest psycholog.
- g) W żłobku zatrudniona jest położna.

4. Kierownictwo i kontakt:

- a) Dyrektor żłobka: Małgorzata Chomicz
- Telefon: 81 744 19 19
e-mail : nr5zlobki.lublin.eu

5. Charakter i metody pracy:

a) Metodyka :

Personel żłobka troszcząc się o harmonijny rozwój dziecka, dba o jego bezpieczeństwo, uwzględnia indywidualne potrzeby, zainteresowania i umiejętności dziecka.

Opiekunki opierają swoje metody pracy na celach rozwojowych uwzględniając w nich rozwój poznawczy, społeczny, emocjonalny i ruchowy dzieci.

W pracy z dzieckiem najczęściej stosowane są takie metody jak:

- ✓ metoda czynna (oparta na bezpośrednim działaniu dzieci, obejmująca samodzielne doświadczenia, inspirowane aktywności oraz zadania, które zachęcają do odkrywania i nabywania nowych umiejętności),
- ✓ metoda zabaw kontaktowo-dotykowych (np. „Idzie rak”, „Sroczka”),
- ✓ metoda zabaw naśladowczych i ruchowo-naśladowczych (kosi-kosi, koła autobusu kręcą się),
- ✓ metoda zabaw paluszkowych (np. „Rodzinka”, „Leci pszczoła”),
- ✓ metoda swobodnej ekspresji, która wspiera wszechstronny rozwój poprzez twórczą aktywność dzieci skupiając się nie na efekcie końcowym tylko na procesie tworzenia i wyrażania siebie (swobodne malowanie paluszkami, swobodny taniec do muzyki),
- ✓ metoda związana z ekspresją ruchową dziecka (zabawy ruchowe i muzyczno – ruchowe),

- ✓ metoda oglądowa oparta na obserwacji i pokazie (np. podczas spaceru w ogrodzie, oglądanie historyjek obrazkowych),
- ✓ metoda słowna (rozmowy, słuchanie opowiadań, czytanie bajek, nauka wierszyków, piosenek, wspólne śpiewanie),
- ✓ metoda przemienności zabaw.

6. Bezpieczeństwo i dostosowanie do potrzeb dzieci:

a) Obiekt wyposażony jest w monitoring wizyjny w salach zabaw, sypialniach i jadalni żłobka.

PLAN OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNY ŻŁOBEK NR 5 „AKADEMIA PANI SÓWKI” W LUBLINIE

STANDARDY NIEZBĘDNE W ZAKRESIE PRACY Z DZIEĆMI	
STANDARD	SZCZEGÓŁOWY ZAKRES STANDARDU
1. Stworzenie planu opiekuńczo – wychowawczo – edukacyjnego z uwzględnieniem praw zawartych w Konwencji o prawach dziecka.	1.1 PLAN OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNY OBEJMUJE NASTĘPUJĄCE ZAGADNIENIA METODYCZNE: 1.1.1 CELE OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNE Żłobek nr 5 w Lublinie, uważając, zgodnie z zapisami Konwencji o prawach dziecka, iż dobro dziecka jest celem najwyższym określa cele opiekuńczo – wychowawczo – edukacyjne, które wynikają z: → dbałości o zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dzieci: a) biologicznych, np.: głód, pragnienie, sen, potrzeby fizjologiczne, b) poznawczych oraz emocjonalnych, np.: potrzeba bezpieczeństwa, przynależności i miłości, szacunku i samoakceptacji, samorealizacji, uwagi, więzi i kontaktu z innymi, autonomii, poczucia własnej wartości, autoekspresji i realnych ograniczeń, zabawy i aktywności, oraz → zabezpieczenia podstawowych praw dziecka, zawartych w Konwencji o prawach dziecka, szczególnie prawa do: życia i rozwoju, szczególnej troski i pomocy, zachowania tożsamości, niedyskryminacji, swobodnego wyrażania własnych poglądów i potrzeb, do swobodnej wypowiedzi, poszukiwania, otrzymywania i przekazywania informacji w każdej formie przekazu wybranej przez dziecko, do jak najwyższego poziomu zdrowia, do nauki, do wypoczynku i czasu wolnego. Żłobek nr 5 w Lublinie szanując i przestrzegając prawa dziecka dąży do zabezpieczenia potrzeb dzieci, poprzez realizację celów: 1. stworzenie dzieciom warunków pobytu w placówce zbliżonych jak najbardziej do warunków domowych, 2. zapewnienie dzieciom bezpiecznej i komfortowej atmosfery podczas ich pobytu w żłobku, 3. stworzenie warunków do harmonijnego i wszechstronnego rozwoju dzieci, uwzględniając ich indywidualne możliwości i potrzeby, 4. rozwijanie umiejętności poznawczych dzieci, szczególnie zdolności: postrzegania, obserwacji, analizy, syntezy, skupiania i przerzucania uwagi, pamięci, myślenia, wyobraźni, językowych i mowy, 5. wspieranie dzieci w ciekawości poznawczej, wytrwałości i gotowości do odkrywania świata

- poprzez poszerzanie wiedzy o otaczającym świecie oraz rozwijanie umiejętności jego rozumienia,
6. wspieranie rozwoju ruchowego dzieci, w szczególności rozwijanie świadomości własnego ciała i dbałość o: zaspokajanie rosnącej potrzeby ruchu dzieci, nabywanie i rozwijanie nowych i prawidłowych wzorców ruchowych, wzmacnianie siły mięśni, poszerzanie zakresu sprawności w obrębie motoryki dużej, np. chodzenie, bieganie, wspinanie, kopanie, rzucanie, skakanie i motoryki małej, np. precyzyjne ruchy palców i dłoni, chwytanie i manipulowanie przedmiotami, bazgranie, rysowanie, używanie narzędzi takich jak sztucce, przybory plastyczne itp.,
 7. poszerzanie kompetencji dzieci w sferze emocjonalno – społecznej, w szczególności: wsparcie w rozwijaniu umiejętności komunikacyjnych werbalnych i niewerbalnych, np. używanie i rozumienie gestów, odczytywanie mimiki, rozpoznawanie, nazywanie emocji, słuchanie i rozumienie komunikatów płynących od innych osób, wyrażanie swoich myśli i potrzeb, nauka budowania interakcji z innymi, odpowiadania na kontakt, rozwijanie umiejętności regulowania emocji, wsparcie procesów samoregulacji, budowanie zdolności do rozumienia uczuć innych osób, rozwijanie uważności i empatii wobec innych dzieci oraz ich potrzeb,
 8. budowanie zaufania dziecka do opiekunów i innych osób, z którymi dziecko styka się w żłobku,
 9. prowadzenie procesu adaptacji dziecka w sposób budujący zaufanie rodziców do żłobka oraz z dbałością o właściwy rozwój emocjonalny i bezpieczeństwo emocjonalne dzieci,
 10. przestrzegania zasad higieny osobistej z poszanowaniem indywidualnych potrzeb dziecka,
 11. budowanie poczucia sprawczości oraz wsparcie w rozwijaniu samodzielności dzieci, szczególne w zakresie samoobsługi, poprzez zachęcanie dzieci do doświadczania, badania otaczającego świata, modelowanie, wyjaśnianie i pokazywanie wykonywania danych czynności, np. zakładania butów, mycia rąk oraz wzbogacanie repertuaru możliwości wykonania czynności samoobsługowych poprzez prezentowanie ich w zabawach tematycznych, np. ubieranie lali na spacer lub czytaniu odpowiedniej literatury, np. „Kicia Kicia robi siku”.

1.1.2 METODY PRACY Z DZIEĆMI

1. Pozytywne relacje z dziećmi:

- tworzenie przez opiekunów pozytywnych relacji z dziećmi opartych na wzajemnym szacunku,
- dbanie o ciepłą i domową atmosferę,
- stworzenie w placówce warunków jak najbardziej zbliżonych do domowych,

- stworzenie dzieciom stałego schematu dnia oraz rutyny, np. przywitanie i pożegnanie w grupie,
- opieka w grupie przez te same osoby co umożliwia rozwijanie bezpiecznych relacji między dziećmi a opiekunkami.

2.Współpraca z rodzicami:

- ścisła współpraca z rodzicem jest niezbędna do zapewnienia poczucia bezpieczeństwa oraz dbania o prawidłowy i wszechstronny rozwój dziecka,
- współpraca pogłębia relacje, wspiera ciągłość opieki oraz zapewnia dzieciom stabilność.

3.Aktywne słuchanie:

- aktywne słuchanie jest podstawą komunikacji opiekunek z dziećmi,
- opiekunki obserwując działania dziecka wyrażają nimi zainteresowanie poprzez: zwrócenie się bezpośrednio do dziecka po imieniu, nawiązanie z nim kontaktu wzrokowego i opisanie działania podjętego przez dziecko, np. „O Marysiu widzę, że budujesz z klocków”, w ten sposób opiekunka zapewnia dziecku potrzebę uwagi w grupie.

4.Włączenie się do zabawy/aktywności dzieci:

- opiekunowie są w pobliżu dzieci, gdy dzieci tego potrzebują włączają się do zabawy lub wyłączają się, jeśli ich obecność nie jest niezbędna.

5.Dostarczanie materiałów, przedmiotów i narzędzi:

- opiekunowie w żłobku umożliwiają dzieciom korzystanie z różnych narzędzi, przedmiotów i materiałów, które wzbogacają i uatrakcyjniają zabawy dzieci, prezentuje ich działanie, przykładowy sposób użycia i zachęca do korzystania na różne sposoby, np. zabawa w orkiestrę z garnków, łyżek, durszlaków, pokrywek itd.
- opiekun nie ponagla dziecka tylko obserwuje, to dziecko samodzielnie podejmuje decyzję, kiedy i w jaki sposób wykorzysta wybrane przedmioty.

6.Pomaganie dzieciom w zrozumieniu świata:

- opiekunki opisują działania dzieci, co robią dzieci, jakie są obserwowane zależności, łączą przyczyny i możliwe skutki, pokazują dzieciom chronologię wydarzeń oraz przewidują wydarzenia, np. jemy śniadanie i mamy pełne brzuszki.

1.1.3 HARMONOGRAM DNIA OBEJMUJĄCY STAŁE I ZMIENNE ELEMENTY.

W harmonogramie uwzględnione są stałe i zmienne elementy dnia. Stałe elementy to te, które mają miejsce codziennie o tej samej porze, tj. początek i zakończenie dnia, posiłki, odpoczynek, wyjście na spacer do ogrodu, itp. Jeśli warunki

pogodowe są niesprzyjające wyjście na dwór można przesunąć na popołudnie. Zmienne elementy dnia to różne swobodne zabawy oraz aktywności inicjowane przez dzieci, jak i opiekunów.

Harmonogram dnia w Żłobku nr 5

Grupa I Krasnoludki i Grupa II Misiaczki

6:00 – 8:00 – przyjmowanie dzieci, powitanie, zabawy swobodne, czynności higieniczne przed śniadaniem,

8:00 – 8:30 – śniadanie, czynności higieniczne po śniadaniu,

8:30 – 10:00 – zabawy ruchowe z dziećmi, gimnastyka realizacja planów dydaktyczno – opiekuńczych, wyjście na dwór, przygotowanie do II śniadania,

10:00 – 10:30 – II śniadanie, czynności higieniczne po II śniadaniu,

10:30- 11:30 – zabawy swobodne i kierowane, czynności higieniczne przed obiadem,

11:30 – 12:00 – obiad, czynności higieniczne po obiedzie,

12:00 – 14:00 - leżakowanie, czynności higieniczne przed podwieczorkiem,

14:00- 14:30 – podwieczorek,

15:00 – 17:00 – zabawy dowolne, odbieranie dzieci ze żłobka, pożegnanie.

Harmonogram dnia w Żłobku nr 5

Grupa III Gumisie i Grupa IV Skrzaty

6:00 – 8:00 – przyjmowanie dzieci, powitanie, zabawy swobodne,

08.00 – 8.30 - zabawy swobodne, czynności higieniczne przed śniadaniem,

8:30 – 9:00 – śniadanie, czynności higieniczne po śniadaniu,

9:00 – 10:30 – zabawy ruchowe z dziećmi, gimnastyka, realizacja planów dydaktyczno – opiekuńczych, wyjście na dwór, przygotowanie do II śniadania,

10:30 – 11:00 – II śniadanie, czynności higieniczne po II śniadaniu,

11:00 – 12:00 - zabawy swobodne i kierowane, czynności higieniczne przed obiadem,

12:00- 12:30 – obiad, czynności higieniczne po obiedzie,

12:30 – 14:30 – leżakowanie, czynności higieniczne przed podwieczorkiem,

14:30 – 15:00 – podwieczorek,

15:00 – 17:00 – zabawy dowolne, odbieranie dzieci ze żłobka, pożegnania.

	1.1.4 PLANOWANE AKTYWNOŚCI Opiekunki opierają pracę na planach opiekuńczo-dydaktycznych skonstruowanych na podstawie celów rozwojowych określonych dla każdej z grup wiekowych dzieci. Planowane aktywności wynikają ze standardów od 4 do 11.
4. Respektowanie praw dzieci w codziennej pracy instytucji opieki	4.1Każdego dnia personel stwarza dzieciom warunki do odpoczynku w placówce w dwóch formach: odpoczynek na leżaczkach lub na dywanie. 4.2 Działania personelu wspierające autonomię dziecka podczas czynności higienicznych. Opiekun: • informuje dziecko o zamiarze zmiany mu pieluszki i upewnia się, że dziecko rozumie jego intencje, • przypomina dzieciom o korzystaniu z toalety lub nocnika, ale dzieci same decydują czy chcą z nich skorzystać, • uwzględnia prawo dziecka do towarzystwa lub intymności w toalecie, • umożliwia dziecku skorzystanie z toalety i umycia rąk w dowolnym momencie, • nazywa czynności ("Teraz umyjemy ręczki") i informuje o kolejnych postępujących po sobie czynnościach, • proponuje wybory dając poczucie sprawstwa (np. "Wojtuś chcesz sam wytrzeć buzię czy Ci pomóc?"), • wspiera dzieci w samodzielnym zdejmowaniu/wkładaniu ubrań np. poprzez wskazywanie i nazywanie odpowiednich części ciała, • pyta o potrzeby i obserwuje reakcje dziecka ("Małgosiu chcesz sama odkręcić wodę?"), • chwali dziecko za próby samodzielności, • ustawia materiały higieniczne (mydło, ręczniki) w zasięgu ręki dziecka, w stałych znanych dziecku miejscach, • każdorazowo oferuje wsparcie i pomoc, respektując odmowę dziecka, • zachowuje neutralność i okazuje wsparcie, gdy dziecko nie zdąży zasygnalizować potrzeby lub skorzystać z toalety, • przewija dziecko bez pośpiechu i z delikatnością, żeby nie sprawić mu bólu i przykrości. 4.4 Działania personelu wspierające samodzielność dziecka podczas posiłków. Opiekun: • uprzedza dzieci, że zbliża się pora posiłku, pozwalając im dokończyć zabawę, • daje dzieciom tyle czasu na posiłek, ile potrzebują, • zachęca dzieci do samodzielnego nakładania jedzenia,

	• pozwala dzieciom jeść rękoma, na wczesnym etapie nauki, • zachęca do próbowania potraw, tłumaczy nazwy i składniki dania, ale nie zmusza, • zachęca dzieci do samodzielnego jedzenia, • pomaga dziecku, które ma trudności z jedzeniem, karmiąc je łyżką, • dostosowuje porcje do możliwości dziecka i umożliwia dokładki, • unika porównywania dzieci między sobą, • wspiera dzieci w wyrażaniu potrzeb i emocji związanych z jedzeniem, • w miarę możliwości może spożywać posiłki wspólnie z dziećmi, umożliwiając prowadzenie rozmów z innymi dziećmi i opiekunami, • demonstruje prawidłowe używanie sztućców i dbanie o porządek, • pozwala dziecku decydować co i ile zje, • nie wyręcza dzieci nadmiernie z powodu np. pośpiechu, • nie nagradza dzieci za zjedzenie posiłku, ani nie karze za odmowę jedzenia, • pozwala dziecku popełniać błędy, nie wyręczając go nadmiernie.
5. Budowanie przez personel bezpiecznych, opartych na szacunku relacji z dziećmi.	5.1.1 Sposoby nawiązywania relacji z dziećmi dające im poczucie bezpieczeństwa: • opiekun znajduje się w bliskiej obecności dzieci, siedząc obok nich na ich poziomie, np. na podłodze lub przy stole, • utrzymuje pozytywne emocje w kontakcie z dziećmi, żartuje z nimi, uśmiecha się i śmieje, reaguje na kontakt z dziećmi w ciepły sposób. • jest uważny na sytuacje trudne (zmęczenie, przebudźcowanie) i wspiera dzieci, aranżując zmiany w otoczeniu, dostosowując ton głosu i styl interakcji do sytuacji, • pozwala dzieciom się przytulać i utrzymywać fizyczną bliskość w odpowiedzi na werbalne lub niewerbalne intencje dzieci, • opiekun reaguje, gdy dziecko płacze, oferuje swoją bliskość i zrozumienie, pyta czy może mu w jakiś sposób pomóc. 5.1.2.Sposoby reagowania werbalnie i niewerbalnie na zachowania dzieci. Opiekun: • obserwuje to, co robią dzieci, nazywając ich działania np. „O widzę Alu, że układasz lalę do snu”, • swobodnie dołącza do zabawy i aktywności z dziećmi lub oddala się, gdy dzieci go nie potrzebują, • pozwala dzieciom na popełnianie błędów i zachęca do samodzielnego ich naprawiania/rozwiązywania, jeżeli są na to gotowe,

	• akceptuje wszystkie wyrażane przez dziecko emocje, w sytuacji, gdy jest to potrzebne wskazuje na bezpieczne sposoby ich wyrażenia (np. gdy dziecko w złości uderza inne dziecko lub uderza głową o podłogę, opiekunka powstrzymuje dziecko, okazuje zrozumienie np. rozumiem, że się zdenerwowałeś bo Jasio zabrał ci samochód i wskazuje dziecku bezpieczny sposób wyrażenia emocji poprzez np. wytupanie, wyskakiwanie, pomięcie gazety itp.), • okazuje szacunek dzieciom, wyrażając to również poprzez formy grzecznościowe: „dziękuję ci”, „proszę”, „przepraszam”, • używa niewerbalnych komunikatów w interakcji z dzieckiem (np. kiwając głową, uśmiechając się). 5.1.3 Sposoby komunikowania dzieciom aktywności w ciągu dnia i zmian z tym związanych: • opiekun uprzedza dziecko o działaniu, które będzie podejmowane z jego udziałem (np. zmiana pieluchy lub wycieranie nosa lub buzi), i czeka na jego odpowiedź bądź reakcję, żeby mieć pewność, że dziecko rozumie sytuację, • opiekun przypomina dzieciom werbalnie i niewerbalnie (gestem lub używając znaków graficznych) o następnym punkcie w planie dnia.
6. Wspieranie u dzieci poczucia przynależności i uważności na inne osoby.	6.1 Działania personelu rozwijające u dzieci poczucie przynależności do grupy oraz zainteresowanie innymi (wskazówki metodyczne): • aranżowanie przestrzeni tak, żeby dzieci mogły widzieć, co robią inni, m.in. poprzez podział sali na kilka stref wyposażonych w zróżnicowane zabawki i materiały (np. ustawienie kącików zainteresowań) czy możliwość przekształcania sali w odpowiedzi na aktualne zainteresowania dzieci (np. stworzenie sali balowej w karnawale), • celebrowanie rytuału codziennego przywitania i pożegnania (opiekunka wita się lub żegna z dzieckiem imiennie np. w grupie I „Cześć Wojtuś, bierze dziecko na ręce i przytula”, w grupie II mówi do dziecka cześć i podaje rękę, w grupie IV wita dziecko imiennie i przytula, w grupie III wita dziecko imiennie i daje do wyboru w formie obrazka 3 opcje powitania (żółwik, beczka, piąteczka), • wspólne realizowanie planu dnia, z powtarzającymi się zabawami integrującymi dzieci (zabawy kołowe np. chodzi lisek, mam chusteczkę), • włączanie dzieci w dekorowanie sali, • modelowanie społecznych interakcji podczas zabaw z dziećmi, w których uczestniczy opiekun (np. zwracanie się do dzieci po imieniu, używanie zwrotów grzecznościowych), • wykorzystywanie wiedzy o zainteresowaniach i temperamencie dzieci do angażowania ich we wspólne zabawy (np. wiedząc, że w grupie jest

przewaga dzieci potrzebujących dużo ruchu, opiekunka aranżuje zabawy w taki sposób, aby tą potrzebę zaspokoić, wprowadza zabawy o zmiennym rytmie i tempie, zabawy ruchowe przy muzyce, zabawy taneczne, zabawy angażujące prace mięśni).

6.2 Działania personelu wspierające rozwój autonomii dzieci:

- zapewnienie dzieciom czasu na samodzielne wykonanie jakiejś czynności, np. przy ubieraniu się, sprzątaniu zabawek, łączeniu puzzli lub aranżacji miejsca zabawy,
- stwarzanie dzieciom możliwości pomagania innym dzieciom (np. zakładanie buta podczas zabawy w szewczyka, podawanie zabawek, pomoc w tworzeniu konstrukcji z klocków),
- wspieranie samodzielności w rozwiązywaniu konfliktów między dziećmi i udzielanie wsparcia w rozwiązywaniu konfliktów, jeśli dzieci same nie potrafią znaleźć rozwiązania problemu,
- umożliwianie dzieciom podejmowania decyzji zgodnie z ich możliwościami rozwojowymi, stwarzanie dzieciom możliwości wyboru (np. chcesz jeść chlebek czy bułkę, chcesz najpierw założyć bluzkę czy spodnie).

6.3 Działania personelu wspierające współpracę i komunikację dzieci w grupie:

- dawanie dzieciom wskazówek, jak ze sobą współpracować (np.: „najpierw on, potem ty”, „możecie trzymać razem”),
- pozostawanie w pobliżu, gdy dzieci decydują, z kim chcą się bawić,
- podpowiadanie dziecku, jak może się zachować w konkretnej sytuacji, a nie mówienie, czego ma nie robić (np. zamiast mówić nie biegaj, opiekunka mówi idź wolno),
- wprowadzanie zasad funkcjonowania dzieci w grupie i wyjaśnianie ich znaczenia oraz konsekwentne ich przestrzeganie.

6.4 Działania personelu wspierające celebrowanie świąt i innych ważnych wydarzeń.

Celebrowanie dotyczy spraw bliskich dzieciom, takich jak np.:

- urodziny - personel ustala z rodzicami i wprowadza prosty zwyczaj/rytuał świętowania w grupie urodzin, taki sam dla każdego dziecka, np. przygotowanie dekoracji stolików, wyposażenie w ozdobne nakrycia, kubeczki, talerzyki czapeczki, strojenie sali w balony, wspólny poczęstunek (tort z musu owocowego), wspólne śpiewanie sto lat,
- Dzień Rodziny - celebrowanie Dnia Dziecka, Mamy i Taty na wspólnym pikniku rodzinnym organizowanym w ogrodzie żłobkowym, który

	uatrakcyjniają dmuchane zjeżdżalnie w kształcie zamków, piłeczki, skakanie na trampolinie, animatorzy, kucyki, fotobudka, słodki poczęstunek (fontanna czekoladowa), • Dzień Babci i Dziadka – dzieci w żłobku przygotowują z pomocą opiekunek upominki dla babci i dziadka, uczą się piosenek i wierszyków, organizują również występ, • Mikołajki – do każdej grupy dzieci przychodzi Święty Mikołaj z workiem prezentów, dzieci bawią się z Mikołajem i mogą robić sobie z nim zdjęcia, chętne dzieci przytulają się do Mikołaja i ciągną za brodę, • Bal karnawałowy – dzieci z opiekunkami wspólnie dekorują salę balonami i serpentynami, przynoszą kostiumy, a następnie bawią się i tańczą przy muzyce w sali z kolorowymi światełkami, • personel uzgadnia celebrowanie świąt o znaczeniu kulturowym czy religijnym z rodzicami, respektuje prawo dziecka do odmowy lub rezygnacji ze świętowania lub z fragmentu rytuału (np. przytulenia przez inne dzieci).
7. Zapewnienie dzieciom warunków do poznawania i doświadczania otaczającego świata.	7.1 Wskazówki metodyczne dla personelu sprzyjające poznawaniu i doświadczaniu otaczającego świata przez dzieci: • umożliwianie dzieciom zabawy w kąciakach tematycznych, np. kącik kuchenny, majsterkowicza, fryzjer uzupełnianych regularnie nowymi materiałami, zabawkami, przedmiotami, zgodnie ze zmieniającymi się zainteresowaniami dzieci i ich aktualnymi potrzebami, • rozwijanie zainteresowań dzieci przez dzielenie się pomysłami i pokazywanie nowych zastosowań istniejących materiałów, zabawek i pomocy edukacyjnych np. robienie grzechotek z butelek, gniotków z balonów, orkiestra z garnków, • dostosowanie czasu trwania zabaw do możliwości dzieci (zabawy trwają tak długo, jak długo dzieci są nimi zainteresowane), • dostosowanie tematyki inicjowanych przez personel zabaw do aktualnych zainteresowań dzieci np. włączanie do zabaw elementów z aktualnie ulubionych bajek (Psi patrol – pojazdy ratunkowe, Kraina lodu - zima), • zapewnianie dzieciom dostępu do materiałów wzbudzających ich ciekawość, do przedmiotów codziennego użytku oraz materiałów pochodzących z natury np. jesienne zabawy sensoryczne z wykorzystaniem kasztanów liści szyszek itp., • umożliwianie dzieciom odkrywania najbliższego otoczenia placówki i obserwowania zmian zachodzących w przyrodzie np. spacer po żłobkowym ogrodzie – kierowanie uwagi dzieci na zmiany w jego wyglądzie zależne od pory roku.

7.2.1 Wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci myślenie przyczynowo-skutkowe:

- opisywanie tego, co dziecko robi, co się dzieje z badanymi przez nie przedmiotami, materiałami np. jak popchnie samochód po podłodze to koła się zakręcają, jak upuści przedmiot to spadnie na ziemię,
- uruchamianie umiejętności skupienia na działaniu i przewidywania jego skutków (np.: „Pchnąłeś piłkę. Teraz turla się po podłodze. Ciekawe, gdzie się zatrzyma?”),
- wykorzystywanie czynności dnia codziennego (takich jak: ubieranie, jedzenie, higiena) lub tworzenie sytuacji edukacyjnych, w których dziecko może:
 - manipulować przedmiotami, materiałami np. grzechotkami, klockami,
 - podejmować czynności odwracalne np. łączenie i rozdzielanie klocków i nieodwracalne wylanie wody na dywan,
 - robić doświadczenia np. mieszanie kolorów w grupie starszaków,
 - próbować nowych rozwiązań i sprawdzać ich skuteczność.

7.2.2 Wskazówki metodyczne, wspierające u dzieci umiejętność obserwacji i doświadczenia otaczającego świata:

- obserwowanie razem z dziećmi zjawisk, które przyciągają ich uwagę i omawianie, opisywanie tego (np.: „Widzę, że kapie woda z kranu, zakręczę go mocniej”; „Słyszę, że stukasz grzechotką w stół. To głośny dźwięk. Ja stukam grzechotką w dywan. To cichy dźwięk”),
- okazywanie zaciekawienia i swojego zaangażowania w badanie, modelowanie postawy ciekawości, dociekliwości, zaangażowania w swoje działanie,
- pomaganie w rozumieniu tego, co dzieci robią i obserwują, przez opisywanie i wyjaśnianie,
- zachęcanie do eksplorowania natury i terenu na zewnątrz budynku, stwarzanie możliwości swobodnej zabawy oraz opisywanie tego, co dzieci robią.

7.2.3 Wskazówki metodyczne, wspierające u dzieci używanie określeń dla cech przedmiotów:

- określanie i nazywanie cech przedmiotów używanych przez dzieci (dotyczących np. koloru, kształtu, faktury),
- określanie relacji między przedmiotami (np.: dużo–mało; blisko–daleko, ciepło–zimne) w sytuacjach codziennych, swobodnej zabawy i zajęciach kierowanych przez siebie,
- dawanie dzieciom możliwości wyboru między różnymi produktami do jedzenia podczas posiłku i opisywanie różnic między nimi,
- określanie i porównywanie przedmiotów w otoczeniu (np.: duży–mały, większy–mniejszy).

	7.2.4 Wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci używanie określeń przestrzennych: • używanie w codziennych kontaktach z dziećmi określeń wskazujących położenie przedmiotów lub osób w przestrzeni, takich jak np.: góra, dół, przód, tył, lewo, prawo, nad, pod, obok, wewnątrz, zewnątrz, przed, za, obok, między, wyżej, niżej, w górze, na dole, daleko, blisko, wysoko, nisko, • opisywanie czynności oraz aktywności dzieci i umiejscawianie tych działań w przestrzeni np.: („Postawiłam kubeczki do picia na tacy. Widzę, że posadziłeś misia na krześle, a zajączka na podłodze. Chcesz, żeby zając siedział wyżej?”).
8. Tworzenie dzieciom środowiska sprzyjającego mówieniu, słuchaniu i porozumiewaniu się.	8.1 Wskazówki metodyczne, wspierające u dzieci rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się, uwzględniające: 8.1.1 mówienie do dzieci • komunikowanie się po uprzednim nawiązaniu kontaktu wzrokowego i zwrócenie się do dziecka po imieniu, • dbanie o spójność komunikatów werbalnych i niewerbalnych tzn. dostosowanie gestów i mimiki do przekazywanej treści słownej np. gest wyciągnięcia ręki i komunikat daj, gest rozłożenia rąk i komunikat chodź do mnie, • komunikowanie się w sposób zrozumiały dla dziecka, • inicjowanie kontaktu werbalnego i niewerbalnego, • używanie pytań otwartych i rozszerzających lub inicjujących rozmowę w sposób budzący zainteresowanie albo działanie dziecka, • stosowanie różnorodnych form wypowiedzi (pytania, zdania twierdzące, wykrzyknikowe itd.), • towarzyszenie dzieciom w zabawach i omawianie, co one robią, • dopytywanie dzieci o ich potrzeby w czasie codziennych czynności, takich jak toaleta czy jedzenie, • kierowanie wzroku i postawy ciała w kierunku dziecka, które coś mówi, • zadawanie pytań rozszerzających i komentowanie w sposób zachęcający do dalszej wypowiedzi („Co się stało? Uderzyłeś się? Gdzie?”). 8.1.2 aktywne słuchanie • częste stwarzanie dzieciom okazji do wspólnego czytania książek, oglądania ilustracji, • opowiadanie dzieciom różnych historii i bajek, objaśnianie znaczenia nowych słów przy wykorzystywaniu gestów i mimiki, • utrzymywanie kontaktu wzrokowego, • przyjmowanie postawy otwartej podczas rozmowy, • koncentrowanie się na wypowiedzi dziecka, zamiast

- planowaniu swojej odpowiedzi,
- upewnianie się czy dobrze zrozumieliśmy, parafrazowanie wypowiedzi dziecka np. chcesz powiedzieć, że....?,
- zrozumienie dziecka bez oceniania go.

8.1.3 wzbogacanie słownictwa dzieci

- wykorzystywanie słów z różnych kategorii (np.: przedmioty, działania, uczucia, funkcje),
- rozwijanie interakcji dotyczących wspólnego doświadczenia lub zdarzeń z życia dziecka (np.: „Pamiętasz, jak na spacerze widzieliśmy wiewiórkę?”; „Wiem, że w domu masz psa. Co on robi, jak przychodzisz do domu? Hau-hau?”),
- nazywanie, opisywanie tego, co robi dziecko, z użyciem nowych słów (pytanie: „Czy ten kalafior ci smakuje? zamiast: „Mniam-mniam?”),
- rozwijanie języka i słownictwa dzieci za pomocą określeń opisujących dane zjawisko, sytuację czy przedmiot i łączenia ich ze słowami, które dziecko zna,
- wypowiadanie się pełnymi zdaniami, choć krótkimi, stosowanie uproszczeń (ale nie języka „dziecinnego”),
- mówienie w pierwszej osobie („Teraz pokażę ci te nowe klocki”).

8.2 Lista aktywności obejmująca:

8.2.1 rozmowy z dziećmi

- utrzymywanie konwersacji z dzieckiem przez wymianę: słuchanie – mówienie – słuchanie,
- wykorzystywanie każdej sytuacji w ciągu dnia do prowadzenia rozmów z dziećmi (niezależnie od tego, czy jest to zabawa kierowana, czy posiłek, czy mycie rąk, ubieranie się przed spacerem itp.),
- angażowanie dziecka w słowną interakcję opartą zarówno na wspólnie dzielonym doświadczeniu, jak i osobistych doświadczeniach dziecka np. rozmowa na temat przeżywanych przez dziecko emocji.

8.2.2 komunikowanie się dzieci ze sobą oraz personelem

- stwarzanie sytuacji, w których dzieci mogą bawić się ze sobą i rozmawiać o tym, co robią,
- wspieranie komunikowania się dzieci ze sobą i z personelem (np. poprzez zabawy w telefon, w przyjęcie, w sklep),
- rozmawianie z dziećmi na temat tego, co jest aktualnie przedmiotem ich uwagi,
- dawanie wskazówek dzieciom ułatwiających komunikację np. „Możesz powiedzieć, żeby...”, „Możesz zapytać o ... ”.

	8.2.3 aktywny udział dzieci we wspólnym czytaniu, słuchaniu tekstów, utworów, książek • kultywowanie zwyczaju codziennego czytania książek o określonej porze i kierowanie uwagi na ilustracje obrazujące aktualnie czytany tekst, dbanie o to, żeby dzieci mogły aktywnie uczestniczyć w czytaniu dotykając ilustracji, wskazując obrazki, komentując treść, odpowiadając na pytania (np. powiedz gdzie jest miś, pokaż gdzie schowała się królik), • wykorzystywanie rymowanek, piosenek do rozpoczynania, trwania i kończenia jakiejś czynności (np. piosenka na powitanie „Wszyscy są”, „Nóżka stoi obok nóżki”), • organizowanie zabaw naśladowczych do znanych wierszyków i utworów.
9. Kształtowanie otoczenia umożliwiającego rozwój sprawności fizycznej dzieci oraz angażowanie zmysłów.	9.1 Wskazówki metodyczne dla personelu, które wspierają rozwój fizyczny dzieci, uwzględniające: 9.1.1 Rozwój sprawności dzieci w zakresie małej motoryki • zapewnienie dostępności materiałów i przedmiotów umożliwiających dzieciom rozwijanie sprawności motoryki małej np. klocki. Przeplatanki, sortery, kredki, • stwarzanie sytuacji, w których dzieci mogą ćwiczyć sprawność rąk i palców, w tym np.: zgniatać, rolować, rozpląszczać miękkie masy, trzymać małe przedmioty, doskonaląc chwyt, drzeć papier, • umożliwianie dzieciom zamykania, otwierania, zakręcania i odkręcania pojemników, wkładania i wyjmowania małych przedmiotów. 9.1.2 Rozwój percepcji zmysłowej dzieci • umożliwianie dzieciom codziennego kontaktu z materiałami angażującymi zmysły: czucie, smak, zapach, wzrok, słuch, poczucie ułożenia ciała i równowagę, • zapewnianie w ciągu dnia różnorodnych aktywności sensorycznych, dostosowanych do potrzeb dzieci i ich możliwości (planowanie doświadczeń sensorycznych powinno zagwarantować dzieciom czas na zaangażowanie się i zabawę z innymi dziećmi), • stwarzanie niemowlakom możliwości samodzielnego badania różnorodnych obiektów i swojego ciała – własnych rąk i nóg oraz twarzy, • korzystanie w codziennych zabawach z pomocy i zabawek sensorycznych np. ścieżki sensoryczne, huśtawki, tory przeszkód, piłeczki z wypustkami, masy plastyczne. 9.1.3 Rozwój sprawności dzieci w zakresie dużej motoryki • wspieranie niemowlaków w nauce pełzania, raczkowania, czworakowania, siadania, stania, chodzenia,

- umożliwianie niemowlakom eksplorowania przestrzeni przez przenoszenie ich w różne miejsca, w których czekają nowe wyzwania, np. dążenie do interesujących przedmiotów,
- organizowanie zabaw ruchowych, podążanie za tym, co robią dzieci (np. turlanie się, chodzenie na czworakach),
- stwarzanie dzieciom warunków do podejmowania nowych wyzwań związanych z przemieszczaniem się i uczeniem nowych umiejętności motorycznych w granicach akceptowalnego ryzyka, np. tory przeszkód, tunele,
- umożliwianie dzieciom wielokrotnego powtarzania i ćwiczenia konkretnych umiejętności ruchowych tak długo, jak długo są tym zainteresowane,
- wykorzystywanie sytuacji codziennych do ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej, np. podczas jedzenia, ubierania się i innych czynności.

9.2 Lista aktywności personelu, wspierających rozwój sprawności fizycznej dzieci i angażowanie zmysłów, w tym:

9.2.1 Zabawy angażujące zmysły wzroku, słuchu, węchu, dotyku, smaku

Opiekun zachęca do takich aktywności jak:

- ścieżki sensoryczne – chodzenie na bosaka po trawie, piasku i różnych fakturach typu welur, sztruks, sztuczna trawa itp. ,
- zabawy wodą, błotem, piaskiem,
- malowanie rękami,
- słuchanie i wydawanie dźwięków,
- wąchanie naturalnych zapachów (warzyw, owoców, ziół, kwiatów),
- testowanie smaków,
- zabawy „koszykiem skarbów”.

9.2.2 Zabawy wspierające rozwój motoryki małej

Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom aktywności, takie jak:

- zabawa klockami,
- wkładanie i wyjmowanie elementów z pojemników,
- wlewanie, przelewanie i wylewanie wody,
- przesypywanie kaszy za pomocą różnych narzędzi,
- zabawy papierem: chwytanie, darcie, składanie,
- malowanie farbami (palcami, pędzlami, stemplami),
- zabawa masami sensorycznymi (ciastoliną, plasteliną), lepienie, wałkowanie, krojenie, rwanie, łączenie,
- przyczepianie, odczepianie, zapinanie, odpinanie, włączanie przycisków.

9.2.3 Ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi

Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom aktywności, takie jak:

	• wspinanie się na kanapy, puffy z wykorzystaniem poduszek, krzesełek, mocnych pudeł, • chodzenie po śladzie, • samodzielne jedzenie, • malowanie, • mycie rąk, • ubieranie się (wkładanie i zdejmowanie prostych elementów garderoby), • sprzątanie zabawek do pudeł, • zabawy piłką: rzucanie, łapanie, turlanie. 9.2.4 Zabawy wspierające czucie głębokie oraz kształtujące schemat własnego ciała Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom zabawy, takie jak: • turlanie się, • huśtanie się, • przeciskanie się przez tunel; otulanie się kocem, • masowanie, • naśladowanie ruchu, • oglądanie się w lustrze, • zabawy „paluszkowe”.
10. Zapewnienie dzieciom warunków do twórczej ekspresji i kontaktu z różnymi wytworami kultury i sztuki.	10.1 Wskazówki metodyczne dla personelu, dotyczące twórczej ekspresji dzieci, oraz niezbędne warunki umożliwiające dzieciom działania twórcze i dostęp do wytworów kultury: • zapewnienie dostępu do materiałów umożliwiających dzieciom kreatywne działanie np. farby, kredki, szarfy itp., • stworzenie bezpiecznej atmosfery, bez oceniania, zapewnienie swobody działania oraz czasu potrzebnego na angażowanie się dzieci we własnym tempie i zakresie, • docenienie procesu twórczego, a nie jakości efektu, • wspieranie i nadawanie wartości samemu działaniu tworzenia, • nazywanie tego, co dzieci robią, bez poprawiania ich i oceniania, • zapewnienie dzieciom czasu i miejsca na działania kreatywne w ciągu całego dnia, • stwarzanie dzieciom okazji do ekspresji twórczej, m.in. w formie tańca, śpiewu, manipulacji materiałami plastycznymi, wydawania dźwięków, • aranżowanie działań artystycznych nawet dla małej grupki dzieci lub pojedynczego dziecka, bez konieczności angażowania całej grupy w to samo działanie, • dostarczanie dzieciom okazji obcowania ze sztuką (rzeźbą, malarstwem, rysunkami) o wysokiej jakości artystycznej, • zapewnianie dzieciom kontaktu z muzyką wysokiej jakości, zarówno jeśli chodzi o jakość odtwarzania, jak i repertuar, • zapewnianie dzieciom dostępu do książek z szatą

graficzną wysokiej jakości oraz do albumów ze zdjęciami,

- organizowanie dzieciom rysowania i malowania na poziomych i pionowych dużych płaszczyznach (wielkości co najmniej A3) na wysokości ich wzroku,
- organizowanie warunków do aktywności twórczej na zewnątrz budynku – w naturze.

10.2 Lista działań personelu zachęcających dzieci do:

10.2.1 wyrażania twórczej ekspresji w różnych formach

- **sfera muzyczna:** śpiewanie, granie, wytwarzanie dźwięków, w tym z wykorzystywaniem głosu i dźwięków generowanych przez przedmioty, zjawiska, ciało, powtarzanie, modyfikowanie i tworzenie melodii, słuchanie dźwięków naturalnych i wytworzonych, słuchanie muzyki, piosenek,
- **sfera plastyczna:** malowanie, barwienie, rysowanie, stemplowanie, cięcie, darcie, naklejanie, komponowanie obrazów na dużych i małych przestrzeniach, komponowanie w przestrzeni trójwymiarowej, układanie, dekorowanie z wykorzystaniem różnorodnych materiałów,
- **sfera ruchowa:** ruch swobodny i spontaniczny, taniec swobodny, naśladowanie ruchów, tworzenie ruchów z wykorzystaniem swojego ciała i z rekwizytów, taniec do muzyki,
- **sfera słowna:** spontaniczne i swobodne zabawy własnym głosem – tworzenie własnych słów, wydawanie dźwięków naśladowczych, zmiana głosu, mówienie wierszyków, zmienianie słów w znanych dziecku wierszykach,
- **łączenie różnych rodzajów ekspresji:** ruch swobodny do muzyki ze śpiewem dziecka.

10.2.2 wykorzystywania różnorodnych materiałów

Zachęcanie dzieci do używania różnorodnych materiałów, takich jak: woda, piasek, błoto, trawa, liście, kamienie, zioła, warzywa, owoce, instrumenty, przedmioty wydające dźwięki, ubrania, materiały tekstylne, papier, przedmioty codziennego użytku.

10.2.3 poznawania różnych wytworów kultury

Zapoznavanie dzieci z różnymi wytworami kultury poprzez:

- teatrzyki w wykonaniu opiekunów, rodziców lub zaproszonych artystów,
- słuchanie muzyki na żywo np. podczas zajęć z rytmiki,
- słuchanie muzyki klasycznej,
- prezentowanie reprodukcji malarstwa lub rzeźby,
- czytanie i oglądanie książek i albumów o wysokich walorach artystycznych (graficznie i językowo).

11.Praca na podstawie planu opiekuńczo – wychowawczo – edukacyjnego.	11.1 Personel pracuje z dziećmi, realizując plan opiekuńczo – wychowawczo – edukacyjny. 11.2 Plan opiekuńczo – wychowawczo – edukacyjny jest rokrocznie analizowany i dostosowany do możliwości instytucji opieki oraz potrzeb dzieci, które do niej aktualnie uczęszczają. Analiza odbywa się na podstawie: • arkuszy samooceny personelu, • obserwacji i rozmów z personelem, • omawiania i planowania planu pracy na podstawie Planu OWE, • ankiety badającej satysfakcję rodziców, • rozmów z rodzicami.
--	---